

LOR pagalba: nuo anginos iki klastingo auglio

Otorinolaringologas – po šiuo sudėtingu pavadinimu slepiasi net trys medicinos sritys. Klaipėdos universitetinės ligoninės (KUL) Otorinolaringologijos skyriaus vedėjas Bronius Praškevičius patikina, kad **sudėtingas ne tik pavadinimas, bet ir pati specialybė**, jungianti tiek vaikų, tiek suaugusiųjų ausų, nosies ir gerklės ligas, jų diagnostiką bei gydymą.

Laima Laukaitytė

Angina gali būti pavojinga

Ausų, nosies ir gerklės (sutrumpintai LOR) ligoms įtakos turi sezoniskumas. Tad daugiausia pacientų ligoninėje sulaukiama žiemą, gripo sezono metu, ir vasarą. Kai kurie susirgusieji gripu vėliau susiduria su komplikacijomis: sinusitu, ausų uždegimu, tad prireikia LOR gydytojo konsultacijų.

Nepriklausomai nuo metų laiko gali paūmėti anginos. Tik iš pradžių atrodo, jog ši infekcinė liga paliečia tik gomurines tonzilas. Iš tikrųjų liga apima visą žmogaus organizmą, o kartais, pereidama į sunkią formą, net tampa pavojinga, reikalaujančia skubaus ir ilgo gydymo.

Kai angina komplikuojasi, gerklėje susidaro pūlinys, kurį būtina kuo greičiau atverti bei pašalinti. Negydant žmogaus gyvybei iškyla pavojus, nes pūlinys gali išplisti į krūtinės ląstą bei kitas kūno sritis.

Gerklėje besiformuojant pūlinį galima įtarti, jei prieš kelias dienas varginusi angina vėl sugrįžta. Nors savijauta, išgėrus antibiotikų, kuriam laikui buvo pagerėjusi, tačiau vėl tampa sunku išsižioti, nuryti, kamuoja skausmas. Tokiais atvejais būtina kuo skubiau kreiptis į LOR gydytoją.

Nors pacientai gydomi ir konservatyviais metodais, medikamentais, tačiau didžiąją ligoninės Otorinolaringologijos skyriaus veiklos dalį sudaro vaikų ir suaugusiųjų operacijos: lėtinio tonzilito, adenoidų pašalinimo, nosies pertvaros ar polypo, nosies kriauklių pakitimų, prienosinių ančių, gerklų, klausą gerinančios bei kitos.

Klausą pagerina operacija

Kai žmogus skundžiasi suprastėjusia klausa, KUL Otorinolaringologijos skyrius – tinkamiausia vieta išsitiirti. Čia yra naujausia ir moderniausia įranga, padedanti nustatyti klausos funkciją ir pakenkimo vietą, klausos atsistatymo pokyčius gydymo eigoje.

Klausos problemos dažniausiai vargina vyresnio amžiaus žmones. Jie nekreipia reikiamo dėmesio į suprastėjusią klausą, manydami, jog taip nutinka dėl amžiaus. Tad į LOR gydytoją kreipiamasi tuomet, kai problema būna įsisėnėjusi ir sugrąžinti klausą į pirminę būseną tampa beveik neįmanoma.

Dažniausiai tokiais atvejais parenkamas ir pritaikomas klausos aparatas.

Klausos funkcijos pakenkimas galimas dėl ūmaus klausos nervo susirgimo. Tokiais atvejais pacientui būtinas skubus ankstyvas gydymas, kuris sėkmingai sugrąžina klausos funkciją.

Klausos nervas gali būti pakenktas dėl deguonies trūkumo klausos nervinėse ląstelėse, sergant širdies, kraujagyslių ligomis ar esant nepakankamai galvos smegenų kraujotakai, nes vidinė ausis labai jautri deguonies trūkumui.

Ūmių klausos problemų gali iškilti bet kokio amžiaus žmogui. Kartais taip nutinka po vadinaimų garsinių traumų, pavyzdžiui, šaudant.

Net vienas šūvis gali būti lemiamas klausai. Ji gali sutrikti ir dėl ilgą laiką trunkančio nuolatinio triukšmo poveikio ar po virusinių susirgimų.

600

- tiek operacijų per metus atliekama Otorinolaringologijos skyriuje.

Viena iš rečiau pasitaikančių ausų ligų – otosklerozė. Dėl jos poveikio sutrinka klausos perdavimo sistema, tad žmogus blogai girdi. Atlikti reikiami tyrimai parodo, kad būtent šioje srityje žmogui kyla problemų.

Tokiais atvejais pacientui sugrąžinti klausą padeda sėkminga operacija. Kartais puikūs jos rezultatai pajuntami dar gulint ant operacinio stalo – žmogus pastebi geriau girdįs.

Sergant lėtinėmis uždegiminėmis ausų ligomis, KUL Otorinolaringologijos skyriuje atliekamos rekonstrukcinės ausies operacijos. Jų prireikia dėl suardytų klausos kauliukų, perdavimo sistemos, pakitimų kaule, nes uždegiminis ar pūlingas procesas būna apėmęs visą vidurinę ausį.

Operacijos metu stengiamasi pašalinti lėtinės infekcijos židinių ir pagal galimybes atkurti klausos funkciją.

■ **Susiduria:** pasak B.Praškevičiaus, klausos problemų gali kilti bet kokio amžiaus žmonėms.

Vytauto Petriko nuotr.

Pasak B.Praškevičiaus, šios operacijos vadinamos sanuojančiomis funkcinėmis rekonstrukcinėmis.

Išgelbėjo dainininkės karjerą

Dažnai LOR gydytojų pacientais dėl išskylančių balso problemų tampa dainininkai, mokytojai ar žmonės, turintys daug kalbėti prieš auditoriją. Kartais jų balsui būtina tik ramybė, bet pasitaiko atvejų, kai reikalingas ir chirurgo įsikišimas.

Balsas prikimsta dėl tam tikrų pakitimų: ant balso stygų užaugusių polipų, mazgelių ar fibromų. Juos pašalinus, balsas visiškai atsikuria.

Gerklų endolaringinės operacijos atliekamos pritaikius narkozę, naudojant laringoskopą ir specialią LOR operacinę mikroskopą. Per šias operacijas, nepakenkiant balso stygoms, pašalinami trukdantys dariniai.

B.Praškevičius prisiminė atvejį, kai vienai žinomai Lietuvos dainininkei vos neteko atsiveikinti su karjera. Klaipėdos universitetinėje ligoninėje nuo balso klostės jai buvo pašalinta fibroma. Po šios operacijos dainininkė galėjo sėkmingai tęsti karjerą.

Klaipėdos universitetinės ligoninės LOR skyriuje gydėsi ir daugiau žinomų Lietuvos žmonių: ministrų, Seimo narių.

Padeda po nosies traumų

LOR gydytojų įsikišimo prireikia ir patyrus įvairias nosies traumas. B.Praškevičius paaiškino, kad efektyviausia pagalba būna vos patyrus traumą. Mat lūžę kaulai būna paslankūs ir juos lengviau sutvarkyti, nei tuomet, kai jie netaisyklingai suauga. Tokiais atvejais dažniausiai pavyksta grąžinti ankstesnę nosies formą. KUL veido traumos gydomos vaikams ir suaugusiesiems.

Tačiau jeigu kaulai jau būna spėję suaugti ar nosis buvo traumota net kelis kartus, pacientams siūlomos ir atliekamos plastinės operacijos.

Vedėjas pasakojo, jog sulaukiama pacientų, kurie skundžiasi kartkartėmis kraujuojančia nosimi. Taip gali nutikti dėl aukšto kraujospūdžio, sklerotinių pakitimų, persirgtos ūmios virusinės ligos, o neretai atrodo, kad nosis kraujuoja be aiškios priežasties. Tokiais atvejais ligoninės LOR gydytojai teikia pagalbą pacientams visą parą.

Įveikia piktybinius navikus

Kartais pacientui iš gydytojo tenka išgirsti liūdną žinią – piktybinis gerklų auglys. Ligoninėje yra visos galimybės onkologinėmis LOR ligomis sergančių pacientų ištyrimui: sudėtingi kontrastiniai radiologiniai tyrimai, biopsijos iš pakenktos vietos paėmimas ir ištyrimas ligoninės Patologijos skyriuje. Visiems ištyrtiems onkologiniams pacientams taikomas kompleksinis gydymas: chirurginis, spindulinis ir/ar chemoterapinis. Gydymo taktiką apsprendžia įvairių sričių specialistai bendrų aptarimų metu.

Skubios LOR gydytojų pagalbos prireikia, kai sergantį gerklų vėžiu kankina komplikacijos, dusulys – tuomet į trachėją įstatomas vamzdelis, padedantis išgelbėti žmogaus gyvybę.

Eilių pas gydytojus nėra

B.Praškevičiaus teigimu, KUL Otorinolaringologijos skyrius turi visas galimybes nuodugnai ištyrti pacientą ir suteikti reikiamą būtinąją bei planinę LOR pagalbą vaikams ir suaugusiesiems.

Otorinolaringologijos skyriuje specialistai naudoja visomis reikalingomis moderniomis ligoninėje esančiomis diagnostikos ir gydymo technologijomis: kompiuterinės tomografijos ir magnetinio rezonanso tomografijos kontrastiniais radiologiniais tyrimais, LOR mikroskopais bei endoskopais.

Užsienio klinikose pabuvojęs vedėjas įsitikino, kad ligoninės Otorinolaringologijos skyriuje teikiama

specializuota pagalba, atliekamos operacijos atitinka tarptautinį lygį.

LOR gydytojai pacientus kasdien darbo dienomis konsultuoja ligoninės Ambulatoriniame-konsultaciniame skyriuje, esančiame 3-iajame korpuse.

Stengiamasi, kad žmonėms nereikėtų laukti eilėse. Tad jie pas specialistą pakliūva dažniausiai tą pačią dieną.

Didelių eilių nėra ir planinėms operacijoms. Pacientas dažniausiai laukia vos kelias savaites.

Per metus skyriuje atliekama apie 600 operacijų. Kasmet šis skaičius išlieka stabilus. Pernai didžiąją dalį sudarė lėtinis tonzilitas ir nosies pertvarų operacijos.

Iš viso ligoninės Otorinolaringologijos skyriuje atliekama per 30 įvairių rūšių operacijų.

Bendradarbiauja su prancūzais

KUL daugiau nei dešimt metų bendradarbiauja ir yra sudariusi sutartį su garsia Prancūzijos klinika, kurios LOR specialistai gydė ne vieną žinomą bei turtingą pasaulio įžymybę.

Kas antrus metus čia apsilanko gydytojų komanda iš Paryžiaus.

Viešnağės metu operuojami atrinkti sudėtingi pacientai, kuriems reikalingos mikrochirurginės rekonstrukcinės funkcinės sanuojančios ausies operacijos.

Tokio ilgalaikio bendradarbiavimo rezultatas – atlikta daugiau nei 100 sudėtingų klausos atkūrimo operacijų pacientams iš įvairių Lietuvos vietovių.

Šias operacijas kiti Lietuvos otorinolaringologijos specialistai galėdavo stebėti tiesiogiai didžiuliam ekrane ligoninės salėje per tuometu vykstančias praktines-teorines konferencijas, skirtas klausos diagnostikos ir gydymo problemoms.

Šiomet prancūzų gydytojų komanda vėl planuoja apsilankyti uostamiestyje.